

Šilko kelias. Senoji Kinijos dailė

Senasis Šilko kelias, kurio istorija siekia daugiau nei tūkstantį metų, buvo Rytų ir Vakarų kultūrinių, politinių bei ekonominių mainų arterija, kreipusi prekyvius upėmis, keliais, kalnų takeliais ir slėniais. Jis prasidėjo senovės Kinijoje, sujungė Centrinę bei Vakarų Aziją su Europa ir palei Šilko kelią besidriekiančiuose regionuose paliko daug istorinių lobių.

Parodoje „Šilko kelias. Senoji Kinijos dailė“ eksponuojama beveik šimtas eksponatų, siekiančių laikotarpį nuo Vakarų Džou (1046–771 m. pr. Kr.) iki Mingų (1368–1644) dinastijų ir atskleidžiančių tuometinę Rytų bei Vakarų kultūrų sąveiką regione, kuriame prasidėjo Šilko kelias. Šilko kelias darė poveikį tiek materialiniam, tiek kultūriniam žmonių gyvenimui. Europiečiams jis suteikė galimybę susipažinti su naujomis amatų technologijoms ir medžiagomis, kultūra ir religija. Kiniją taip pat pasiekė Europos įtaka: į Kiniją keliaudavo meno kūriniai, amatininkų dirbiniai, o per juos taip pat susipažinta su įvairiomis kultūromis ir religijomis.

Nors prekybos keliai pradėjo formotis dar iki Hanų dinastijos (206 pr. Kr.–220), būtent šis periodas buvo Šilko kelio klestėjimo pradžia. Taigi lankytojai galės pamatyti puikius Hanų dinastijos valdymo laikotarpio keramikos, bronzos, nefrito, aukso, lako ir tekstilės dirbinius.

Antrasis Šilko kelio plėtros laikotarpis siejamas su Tangu dinastija (618–907), kurios valdymo metais senosios Kinijos kultūra pasiekė didžiausias aukštumas. Keletas Tangu dinastijos laikotarpio dirbinių vaizduoja kupranugarį – vieną iš Šilko kelio simbolių, nes prekyviai krovinius dažnai gabendavo kupranugariais.

Parodoje eksponuojami įvairūs tekstilės gaminiai. Per ilgus amžius būta pačių įvairiausių mainų ir prekybos objektų, tačiau beveik neįmanoma aprašyti šilko ir kitų tekstilės gaminių svarbos. Dėl nuolat augančio šilko ir tekstilės gaminių populiarumo tarp prekyvių kilo ir Šilko kelio pavadinimas. Pirmieji gaminti ir naudoti natūralų šilką pradėjo kinai prieš beveik 5 000 metų, o Europoje jis paplito tik viduramžiais. Taigi daugelį amžių, kol šilkas pasiekdavo Europą, jis tapdavo brangesnis už auksą.

Eksponuojami dirbiniai yra atkeliavę iš Sindziango uigūrų autonominio regiono, kuris yra neatskiriama Šilko kelio dalis, nes prieš trejetą ar ketvertą tūkstančių metų kultūriniai mainai tarp Rytų ir Vakarų prasidėjo su nomadų migracija. Kai kurie objektai iš šio regiono liudija pirmuosius ryšius tarp Azijos ir Europos. Keliuose senosios Kinijos dirbiniuose galima įžvelgti graikų ir romėnų kultūros įtaką. Parodoje pristatyta ir Henano provincija. Henano

provincija, esanti Geltonosios upės vidurupyje ir žemupyje, yra ypatingos svarbos Kinijos kultūros lopšys.

„Šilko kelias. Senoji Kinijos dailė“ yra pirmoji senosios Kinijos meno paroda, surengta Lietuvoje, ne tik pristatanti artefaktus iš Sindziango uigūrų autonominio regiono bei Henano provincijos, bet ir paliudijanti, kaip Šilko kelias paveikė Rytų ir Vakarų kultūrinius mainus.

Paroda surengta minint dvidešimt penktąsias Kinijos Liaudies Respublikos ir Lietuvos Respublikos diplomatinių ryšių užmezgimo metines.